

Notulen van de vergadering gehouden
op woensdag 6 december 1972, in de vergaderzaal
van het ministerie van Justitie, aangevangen 's middags
om vier uur

Aanwezig: minister-president Biesheuvel en de ministers
Boersma, Boertien, Engels, Geertsema, Langman,
Lardinois (bij de punten 1-3), Nelissen, Stuyt
en Udink
(Afwezig zijn de ministers Van Agt, De Koster,
Schmelzer en Van Veen)

*1-1 Voorts zijn
aanwezig de
staatssecre-
tarissen Grosheide
en Westerkamp*

~~Voorts is aanwezig staatssecretaris Grosheide/~~

Secretaris : drs. J. Middelburg
Adjunct-Secretaris: mw. P. C. M. van Benthem

1. Afhandeling wetsontwerpen door de Tweede Kamer

De minister-president heeft van de voorzitter van de Tweede Kamer het verzoek gekregen de volgende morgen te laten weten of er nog wetsontwerpen zijn waarvan het kabinet meent dat deze met spoed dienen te worden afgehandeld. Minister Udink wijst op het wetsontwerp inzake fiscale faciliteiten voor de koopvaardij. Over het antwoord op de laatste vragen van de zijde van de Kamer bestaat ambtelijke overeenstemming tussen Financiën en Verkeer en Waterstaat, maar staatssecretaris Scholten die dit antwoord in zal moeten dienen, komt pas 19 december terug. Minister Nelissen zegt toe een en ander te zullen nagaan. Spreker acht het voorts verstandig enig overleg met het presidium van de Kamer te vragen over afhandeling van de begrotingsontwerpen, ook al zal deze niet voor 1 januari 1973 gereed behoeven te zijn.

De minister-president stelt de volgende conclusies voor:

1°. De ministers ...

4. Kandidatuur Nederlands lid van de Europese Commissie
(Zie notulen m.r. 1 december 1972, punt 12e)

De minister-president herinnert eraan dat in de laatste vergadering is afgesproken dat deze middag een definitieve beslissing zou worden genomen. Afgelopen maandag is spreker opgebeld door de heer Den Uyl die zei dat de afspraak bestond dat België een socialist zou benoemen en Nederland dan een christen-democraat. Voorts herinnerde drs. Den Uyl eraan dat staatssecretaris Westerterp had toegezegd overleg over het profiel van de te benoemen kandidaat met de Kamercommissie voor Buitenlandse Zaken te plegen. Spreker heeft minister Schmelzer en staatssecretaris Westerterp hiervan op de hoogte gesteld en zich daarna opnieuw met drs. Den Uyl in verbinding gesteld. De heer Den Uyl meende te weten dat in België Baron Snoy zou worden benoemd en was van oordeel dat Nederland niemand kon aanwijzen alvorens de Belgische regering een beslissing had genomen. Spreker heeft toegezegd dat over het profiel van de kandidaat nog overleg met de Kamercommissie zal worden gepleegd. In de tweede plaats heeft spreker - op diens verzoek - een gesprek gehad met minister Lardinois; zijn naam was door verschillende ministers in de vorige vergadering genoemd. Formeel heeft minister Lardinois zich nu ook kandidaat gesteld. Spreker stelt voor, gezien in het licht van wat drs. Den Uyl heeft gezegd, om nu wel een standpunt te bepalen, maar de definitieve beslissing uit te stellen tot na het overleg met de Kamercommissie.

Staatssecretaris Westerterp merkt op dat er overeenstemming is met mr. Van der Stoep dat de Tweede-Kamerleden die lid waren van de oude Kamercommissie voor Buitenlandse Zaken de volgende middag bijeen zullen komen en dat spreker dan een uiteenzetting zal geven.

Minister Lardinois verlaat de vergadering.

De minister-president merkt op dat formeel dr. Veldkamp en minister Lardinois kandidaat zijn.

Minister Boersma vraagt of het de afspraak was dat de bewindslieden de minister-president bericht moesten geven als zij zich kandidaat wilden stellen. De minister-president antwoordt dat afgelopen vrijdag reeds duidelijk was dat minister Lardinois belangstelling had voor de functie. Het kabinet moet nu een beginselbeslissing nemen over het profiel en over de persoon, al zal staatssecretaris Westerterp in het gesprek met de leden van de Kamercommissie geen naam kunnen noemen. Met het nemen van een beslissing zal echter niet kunnen worden gewacht tot de Belgische regering haar standpunt heeft bepaald. Staatssecretaris Westerterp heeft dit punt nog met minister Harmel besproken die zei dat, indien de Belgische regering op 18 december nog demissionair zou zijn, zij nog geen keuze kon doen.

F wellicht

Spreker geeft ...

Spreker geeft op verzoek van minister Udink een overzicht van de vermoedelijke portefeuilleverdeling. Hij wijst er daarbij op dat in de ministerraad nog geen fundamenteel gesprek is gehouden over de kwestie aan welke portefeuille Nederland de voorkeur zou geven.

Minister Udink meent dat de raad weliswaar na kan gaan welk profiel en welke portefeuille nauw met elkaar samenhangen, maar dat hiermee nog niet vaststaat dat Nederland inderdaad deze portefeuille zal krijgen te beheren. Persoonlijk is spreker van oordeel dat Nederland met grote nadruk gedurende vele jaren de landbouwsector voor zijn rekening heeft gehad. Spreker zou zich dan ook kunnen voorstellen dat Nederland geleidelijk aan ook belangstelling toont voor andere sectoren, bijv. de industriële ontwikkeling of de sociale sector. Met nadruk stelt hij daarbij persoonlijk van oordeel te zijn dat verschillende leden van de raad dusdanig bekwaam zijn in het besturen dat zij voor verschillende portefeuilles in aanmerking kunnen komen. ~~Nervalt voor Nederland de landbouwportefeuille, dan komt de kandidatuur van anderen op tafel.~~ Minister Boertien is het ermee eens dat Nederland voor wat betreft de portefeuille ook eens naar een andere richting zou moeten kijken. Minister Nelissen meent ook dat het eenvoudiger zou zijn, wanneer bekend was welke portefeuille door de aan te wijzen kandidaat moet worden beheerd. Maar ook al wordt een voorkeur voor een bepaalde portefeuille uitgesproken, dan is het nog niet zo dat de Nederlandse kandidaat die zal krijgen. De benoemingen moeten worden gedaan op een tijdstip dat de verdeling van de portefeuilles niet vaststaat. De leden van de Europese Commissie moeten na hun benoeming ongetwijfeld nog een aantal tegenstrijdigheden voor wat betreft de voorkeur voor portefeuilles oplossen. Dit neemt niet weg dat Nederland wel een bepaald standpunt moet bepalen. Sprekers voorkeur gaat niet direct uit naar de portefeuille van landbouw, hoewel hij de grote betekenis van die portefeuille, die budgettair gezien 85% van de Europese Gemeenschappen betekent, niet zal ontkennen. De landbouw heeft zoveel aandacht gekregen dat men zich kan afvragen of het geen aanbeveling verdient nu andere sectoren wat meer nadruk te geven. Spreker zou het dan ook interessant achten, als Nederland een andere, maar ook belangrijke, portefeuille zou kunnen krijgen. Met minister Udink is spreker van oordeel dat een groot aantal van de bewindslieden in staat zou zijn een portefeuille in Brussel te beheren.

De minister-president deelt de opvatting van degenen die zeggen dat de keuze van de Nederlandse kandidaat niet alleen afhankelijk moet zijn van de post die hij op dit moment beheert. Het is ook niet noodzakelijk om strikt in portefeuilles te denken. Bovendien valt daarover pas op 6 januari de beslissing. Op deze beslissing kan slechts invloed worden uitgeoefend via de diplomatieke kanalen.

Minister Langman vraagt wie tot nu toe zijn voorgedragen en voorts of er reeds afspraken inzake de portefeuilles zijn gemaakt. Spreker heeft begrepen dat het enige moeite zal geven om de heer Barre op te volgen. Voor diens functie is een diepgaande kennis op monetair gebied noodzakelijk. Zou België baron Snoy benoemen, dan zou dit probleem zijn opgelost. Benoemt België een ander dan is het de vraag wie deze sector krijgt te behartigen. Nu in de komende jaren een besluit moet worden genomen over de overgang naar de tweede fase van de EMU, dient op die post een specialist te worden benoemd. Een algemeen bestuurder zal hier niet direct een succes van kunnen maken. Staatssecretaris Westerterp wijst erop dat, ~~indien~~ de Commissie uit negen leden bestaat, de voorzitter geen aparte portefeuille heeft. Bestaat de Commissie uit veertien leden, dan ~~zou er een splitsing van de portefeuilles moeten komen~~. Spreker merkt vervolgens op dat de heer Harmel heeft gezegd dat de naam van baron Snoy alleen in persspeculaties wordt genoemd. Wel heeft hij gezegd dat de regering-Eyskens een afspraak had gemaakt dat een Waalse socialist zou worden benoemd. De regering-Eyskens is evenwel gevallen. Voorts meende de heer Harmel dat de socialisten in de nieuwe Europese Commissie reeds vrij zwaar zullen zijn vertegenwoordigd. De nieuwe Belgische regering zal evenwel een beslissing moeten nemen. Minister Harmel sloot niet uit dat, indien een kandidaat zou worden benoemd, dit een voorlopige beslissing zou betreffen.

De minister-president meent dat minister Lardinois een groot aantal eigenschappen heeft die hem bijzonder geschikt maken voor deze positie. In Europa geniet minister Lardinois een grote mate van vertrouwen. Voorts heeft hij de eigenschappen voor het onderhouden van een goede communicatie met Nederland. Minister Nelissen sluit zich bij deze benadering aan. Minister Geertsema merkt op dat, indien aan de voorwaarden die de minister-president heeft genoemd, is voldaan hij zich bij de conclusies van de minister-president aansluit.

Minister Udink kan zich hier eveneens bij aansluiten, aangezien minister Lardinois zich heeft uitgesproken dat hij deze functie graag wil vervullen en hij de vereiste kwaliteiten hiervoor heeft. De ministers Stuyt, Engels, Langman en Boertien sluiten zich eveneens bij de benadering van de minister-president aan.

Minister Boersma ...

1 nu

F en

1, zal er een splitsing van de portefeuilles moeten komen waar bij de voorzitter zeker geen portefeuille zal krijgen.

Minister Boersma heeft reeds eerder gezegd dat hij in eerste instantie aan een kandidaat van de KVP heeft gedacht. Dat betekent dat spreker om die reden geen probleem heeft met de kandidatuur van minister Lardinois.⁷ Persoonlijk stond spreker al geruime tijd op het standpunt van minister Udink dat de Nederlandse vertegenwoordiging niet in de eerste plaats moet uitgaan van de portefeuille van landbouw. De minister-president zou dit toch ook niet willen uitsluiten. Minister Boerma stemt hiermede in, maar meent dat het toch nuttig zou zijn, wanneer Nederland ~~zich ook op andere terreinen zou toeleggen.~~

7, indegendaal.

→ een voorkeur voor andere terreinen kon komen.

De minister-president constateert dat in beginsel overeenstemming is bereikt. Spreker vraagt minister Geertsema voor de volgende vergadering de staatsrechtelijke kant van de zaak en met name het tijdstip waarop minister Lardinois zal moeten aftreden als minister te willen nagaan. Spreker stelt de volgende conclusie voor:

De raad zal een definitieve beslissing nemen nadat over het profiel van de aan te wijzen kandidaat overleg is gepleegd met de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken.

De raad stemt hiermee in.

5. Prijsindexcijfer kosten van levensonderhoud

Minister Langman deelt mede dat de ontwikkeling van het prijsindexcijfer in november niet tengevalt. Er was een stijging verwacht van ~~0,8%~~, maar het is bij ~~0,5%~~ gebleven. Spreker wijst erop dat deze ontwikkeling ook een gunstige invloed zal hebben op de overloop. Hij merkt vervolgens op dat Economische Zaken een groot aantal reacties heeft ontvangen van ondernemingen die het departement benaderen om hun prijzen te verlagen. Er is goede hoop dat het mogelijk zal zijn de overloop in de hand te houden.

→ 0,8 punt
→ 0,5 punt

De Secretaris,

Middelburg

Aldus vastgesteld
in de vergadering
van 15 december 1972

De Minister-President,

[Handwritten signature]